

Kadernota Raadscommunicatie

Kadernota Raadscommunicatie

Auteur Myrthe Honingh
Onderdeel: Communicatie
Datum: 3 april 2020

Inhoudsopgave

INLEIDING	4
AANLEIDING	4
<i>Betrokkenheid inwoners bij gemeenteraad</i>	4
<i>Samenhang met bestuurlijke vernieuwing (“Goed Goan”)</i>	4
<i>Samenhang JongDalfsen! en de kinderburgemeester</i>	5
AMBITIE	5
<i>Doel</i>	5
<i>Doelstellingen raadscommunicatie</i> :	5
UITGANGSPUNTEN	5
RANDVOORWAARDEN	6
PROCESAANPAK	6
RESULTAAT	6

Inleiding

Hoe kunnen we de afstand verkleinen tussen de inwoners en de gemeenteraad? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de gemeenteraad meer zichtbaar is voor de samenleving? Al langere tijd leven deze vragen. Veel raadsleden zijn actief op social media (twitter, facebook, linkedin), politieke partijen hebben een facebookpagina en de raadsvergaderingen zijn online live te volgen. Alleen maakt dat nog niet dat inwoners ervaren dat er regelmatig vanuit de gemeenteraad wordt gecommuniceerd. Raadscommunicatie, het geheel aan (communicatie-) activiteiten die ervoor zorgen dat de gemeenteraad zichtbaar is in de samenleving, verdient een structurele aanpak. Met welke stappen gaan we daarmee aan de slag? Deze Kadernota beschrijft het proces en de belangrijkste uitgangspunten om te komen tot een raadscommunicatiebeleid.

Aanleiding

Bij het vaststellen van het communicatiebeleidsplan 'In de Kern' was een van de argumenten dat raadscommunicatie van belang is voor participatietrajecten en democratische legitimatie. We willen de raad meer zichtbaar maken voor onze doelgroepen. Dat is ook belangrijk voor participatieprocessen waarbij de gemeenteraad een belangrijke rol speelt. Voor een inwoner is die rol niet altijd even duidelijk. Wat kan de gemeenteraad voor hem of haar betekenen? Wanneer we die vraag omdraaien kunnen wij ons afvragen: "Hoe geven we de inwoner het gevoel dat de gemeenteraad wat kan betekenen?." Bij het opstellen van het communicatiebeleid in de Kern is het onderzoek onder het burgerpanel een belangrijk startmoment geweest. Die uitkomsten zijn nu ook van waarde voor het opstellen van het raadscommunicatiebeleid.

Betrokkenheid inwoners bij gemeenteraad

Uit resultaten van het communicatie onderzoek van 2015 blijkt dat vier op de tien (40%) inwoners in de gemeente Dalfsen 'zeer geïnteresseerd' of 'geïnteresseerd' is in de lokale democratie, maar slechts 16% voelt zich betrokken bij de gemeenteraad. Uit het onderzoek dat in 2019 is herhaald, blijkt dat de betrokkenheid bij de gemeenteraad de afgelopen vier jaar nagenoeg gelijk is gebleven.

Van de inwoners zegt 90% te hebben gestemd bij de laatste gemeenteraadsverkiezing. Op de vraag in welke mate men geïnteresseerd is in de lokale democratie antwoordt 45% met 'geïnteresseerd' of 'zeer geïnteresseerd'. 47% heeft een 'matige' interesse en 6% zegt 'niet' geïnteresseerd te zijn in de lokale democratie. Oudere inwoners zijn vaker geïnteresseerd in de lokale democratie dan jongere inwoners. Er hebben meer ouderen dan jongeren gestemd bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen.

Een minderheid van de inwoners volgt de gemeentelijke politiek via social media. Inwoners ervaren weinig betrokkenheid bij de gemeenteraad. Degenen die meer contact willen met de gemeenteraad, willen dit bij voorkeur per e-mail of door direct contact. De informatie over de gemeenteraad ontvangen inwoners het liefst per nieuwsbrief, gevolgd door een rubriek in KernPUNTEN.

In de afgelopen periode is er nog geen actieve inspanning verricht op het gebied van raadscommunicatie. Met andere woorden; voor het vergroten van de betrokkenheid is gerichte inspanning noodzakelijk.

Samenhang met bestuurlijke vernieuwing ("Goed Goan")

In de Raadsagenda 2018-2022: 'Kleurrijke Kubus' is burgerparticipatie en bestuurlijke vernieuwing, het betrekken van inwoners en instellingen en bekijken hoe dat zich verhoudt tot de rol van de raad, één van de onderwerpen die nadrukkelijk op de agenda staat. In de startnotitie bestuurlijke vernieuwing is vervolgens aangegeven dat het raadscommunicatiebeleidsplan samenhangt met het traject bestuurlijke vernieuwing. Als onderdeel van het traject bestuurlijke vernieuwing is de Quick Scan Lokale Democratie uitgevoerd. Daaruit kwam 'communicatie' als een van de duidelijke verbeterpunten naar voren.

Heldere communicatie kan alleen plaatsvinden vanuit een heldere positionering. Duidelijk moet zijn wat de rol, functie, en positie van de gemeenteraad is, ook (en juist) in de participatiesamenleving. Als we niet vanuit een heldere positionering communiceren over de gemeenteraad ontstaat bij inwoners een diffuus beeld en haken ze af. Want als de inwoners iets niet begrijpen of iets niet goed kunnen plaatsen, is de aandacht weg. Het proces raadscommunicatie kan zodoende niet los gezien worden van het proces bestuurlijke vernieuwing.

Samenhang JongDalfsen! en de kinderburgemeester

De gemeente Dalfsen hecht grote waarde aan participatie van kinderen en jongeren: ook één van de centrale thema's van de Raadsagenda 2018-2022: Kleurrijke Kubus. Het platform JongDalfsen! voor jongeren tussen de 12 en 25 jaar en de kinderburgemeester kunnen een brug vormen tussen kinderen en jongeren in de gemeente Dalfsen en de lokale politiek. Beide vormen bieden een kans om enerzijds jeugd te betrekken, maar anderzijds om ook te leren over hoe zij hun leefomgeving zien en wat zij daarin belangrijk vinden.

Die initiatieven en raadscommunicatie versterken elkaar bij het betrekken van kinderen en jongeren bij de politiek en democratie. JongDalfsen! en de kinderburgemeester krijgen in het raadscommunicatiebeleid een plek, omdat we deze doelgroepen nadrukkelijk willen verbinden aan de gemeenteraad.

Ambitie

De gemeenteraad heeft in het communicatiebeleidsplan 'In de kern' de ambitie uitgesproken de gemeenteraad meer zichtbaar te willen maken in de samenleving. Daarmee wordt enerzijds beoogd de afstand te verkleinen tussen de inwoners en de gemeenteraad en anderzijds ook inwoners te interesseren voor raadswerk. Deze ambitie hangt nauw samen met de ambities op het gebied van participatie. Het doel is om de gemeenschap en gemeente dichter bij elkaar te brengen. In het te ontwikkelen raadscommunicatiebeleid leggen we vast wat we gaan doen (activiteiten) om dat doel te bereiken.

Doel

Het doel van het te ontwikkelen raadscommunicatiebeleid is om de raad meer zichtbaar te maken in de samenleving. Dit doen we vanuit een heldere positionering van de gemeenteraad die mede voortvloeit uit het traject bestuurlijke vernieuwing. We willen de rol van de raad duidelijker uitdragen naar onze inwoners, zodat zij zich meer bewust zijn van die rol en zij weten hoe je als inwoner invloed kunt uitoefenen in het besluitvormingsproces, hoe je je kunt informeren over de raad en hoe je in contact komt met de gemeenteraad. Het uiteindelijke doel is om de kloof tussen inwoners en gemeenteraad te verkleinen en de betrokkenheid van inwoners bij de raad te vergroten en andersom.

Doelstellingen raadscommunicatie:

- Zichtbaarheid van de gemeenteraad vergroten;
- Inwoners betrekken bij de (werkzaamheden van de) gemeenteraad;
- Informeren over taken, bevoegdheden en werkwijze van de gemeenteraad;
- Inwoners inzicht geven in wat de gemeenteraad voor hem/haar kan betekenen;
- Inwoners meer duidelijkheid over en zicht geven op het besluitvormingsproces.

Uitgangspunten

Het raadscommunicatiebeleidsplan geeft een heldere visie op de Dalfser raadscommunicatie. Het maakt inzichtelijk hoe en waar de communicatie voor de gemeenteraad georganiseerd wordt, ook ten opzichte van de communicatie vanuit het college. Het maakt duidelijk hoe de raad zichtbaarder wordt gemaakt in de Dalfser samenleving vanuit de positionering die (zo mogelijk) gebaseerd is op het visiedocument bestuurlijke vernieuwing. Welke acties er de komende jaren daartoe worden ondernomen, inclusief planning en financiële consequenties.

Raadscommunicatie is communicatie door en vanuit de gemeenteraad als geheel. Om te komen tot een goed beleid gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeenteraad communiceert als geheel; partijpolitiek is aan de partijen zelf;
- Raadscommunicatie vraagt om betrokkenheid en inzet van de gehele raad;
- Raadscommunicatie staat in verbinding met gemeente brede communicatie;
- Raadscommunicatie vindt onafhankelijk van het college plaats;
- Raadscommunicatie gebruikt alle beschikbare communicatiemiddelen om daarmee een brede doelgroep te kunnen bereiken;

Randvoorwaarden

- Commitment van raadsleden, griffie en de ambtelijke organisatie;
- Beschikbaarheid van capaciteit bij de griffie en/of de ambtelijke organisatie;
- Ontvangen van noodzakelijke input vanuit stakeholders: raadsleden, collegeleden, ambtenaren & inwoners;
- Budget voor uitvoeringsmaatregelen in tijd en geld. Op dit moment is hiervoor 4 uur per week beschikbaar. Er is geen budget gereserveerd voor realiseren van communicatiemiddelen.

Procesaanpak

Om te komen tot communicatiebeleid voor raadscommunicatie wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie, het proces bestuurlijke vernieuwing en verdiepend onderzoek. Door het instellen van een klankbordgroep worden tussentijds de ontwikkelingen getoetst voor het waarborgen van een gewenst en actueel eindresultaat. De volgende stappen dragen bij tot het eindresultaat:

- Verkenning naar raadscommunicatie door een vergelijkende analyse met vragen als; Hoe werken anderen gemeenteraden aan hun zichtbaarheid? Welke resultaten worden bereikt?;
- Diepte interview met fractievoorzitters, inwoners (onder meer naar aanleiding van eerder gehouden communicatieonderzoek 2019), griffier, raadsvoorzitter en ambtenaren (eenheden V&S, PD). Welke beelden en verwachtingen zijn er rondom het zichtbaar zijn, en het begrijpen van de rol en werkwijze en wat de raad kan betekenen voor de inwoners?;
- Afstemming met projectleider bestuurlijke vernieuwing voor het samenbrengen van inzichten en keuzes in het proces;
- Opstellen concept communicatiebeleidsplan op basis van verzamelde informatie;
- Toetsing van het concept communicatiebeleidsplan bij klankbordgroep & stakeholders voor het ophalen van reacties;
- Opstellen definitief communicatiebeleidsplan
- Vaststelling van communicatiebeleidsplan door gemeenteraad.

Resultaat

Specifiek

- Een vastgesteld raadscommunicatiebeleid, inclusief een uitvoeringsplan (met planning en benodigd budget)

Meetbaar

- Het raadscommunicatiebeleid wordt geëvalueerd op de indicator 'betrokkenheid van inwoners bij de gemeenteraad' in het communicatieonderzoek dat voor 2021 al voorzien is in het communicatiebeleid In de kern.

Acceptabel

- De input wordt geoogst binnen de totale gemeenteraad en tussentijds getoetst bij betrokkenen.

Realistisch

- De gemeenteraad is binnen het traject bestuurlijke vernieuwing al beelden gaan vormen rondom rol en positie van de raad. Die 'oogst' krijgt verder vorm binnen de communicatie.

Tijdsgebonden

- Het proces is erop gericht dat de gemeenteraad in september 2020 het raadscommunicatiebeleidsplan vaststelt. Deze afspraak is opgenomen in de LTA (raadsplanning). De realisatie van het raadscommunicatieplan is echter afhankelijk van de input die voortkomt uit het traject bestuurlijke vernieuwing. Aangezien dat proces een ander tijdsplan doorloopt bestaat het risico dat uitkomsten van het traject bestuurlijk vernieuwing nog niet verwerkt kunnen worden in het raadscommunicatieplan. Tevens vraagt het doorlopen van het proces om tijd en aandacht van betrokkenen. Beschikbaarheid van tijd kan daardoor ook een risico voor de planning zijn.

3 april 2020

